

Effect of Access Hole Preparation on Retention of Cemented Implant-Supported Crowns: An In Vitro Study

Tahmineh Bamdadian¹,
Nadia Elyassi Gorji²,
Golnaz Hadidi³,
Mohammad Ebrahimi Saravi¹,
Amir Hossein Pakravan⁴

¹ Assistant Professor, Department of Prosthodontics, Faculty of Dentistry, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Resident of Esthetic and Restorative Dentistry, Faculty of Dentistry, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

³ Dentist, Ramsar, Iran

⁴ Assistant Professor, Department of Oral and Maxillofacial Surgery, Faculty of Dentistry, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received November 20, 2022 ; Accepted May 8, 2023)

Abstract

Background and purpose: Removing cement-retained implant-supported crowns for repair or modification is one of the challenges in dental treatments. Using an access cavity in the crown to reach the abutment screw is one of the procedures proposed for recovering cement-retained dental implants. This study aimed to evaluate the retention rate of crowns having access cavity in a cemented-retained implants-supported prosthesis.

Materials and methods: In this laboratory study, 60 casting metal crowns were created and separated into two groups (n=30 per group); with and without access cavity. The crowns were created using the Pro Dent 3D printer and the samples were linked to the universal testing equipment to analyze the retention rate after cementing with temp bond cement. Data were analyzed in SPSS V16 using the Kolmogorov-Smirnov test to determine the normality of data distribution and the t-test to compare the values between the two groups.

Results: The mean retention in control group was $42.641 \pm 8.91.67$ Newton, whereas it was 40.876 ± 7.76333 Newton in crowns with access cavity. The rates were not significantly different between the two groups ($P > 0.05$).

Conclusion: Preparing an access cavity in the crown has no effect on the retention of cement-retained implant-supported crowns. Therefore, cement-retained implant-supported crowns with retrievability characteristics can provide several benefits.

Keywords: dental implants, retention, cement-retained implant-supported prosthesis

J Mazandaran Univ Med Sci 2023; 33 (221): 146-152 (Persian).

Corresponding Author: Amir Hossein Pakravan - Faculty of Dentistry, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran. (E-mail: dr.a.pakravan@gmail.com)

تاثیر آماده سازی حفره دسترسی بر میزان ریتشن کراون های متکی بر ایمپلنت سمان شونده: یک مطالعه *in vitro*

تهمینه بامدادیان^۱

نادیا الیاسی گرجی^۲

گلناز حدیدی^۳

محمد ابراهیمی ساروی^۱

امیرحسین پاکروان^۴

چکیده

سابقه و هدف: از آنجایی که خارج کردن ایمپلنت های سمان شونده به دلیل نیاز برای ترمیم و یا اصلاح، آسان نیست و از چالش های پیش روی دندانپزشکان به شمار می رود؛ یکی از روش های پیشنهاد شده برای بازیابی ایمپلنت های دندانی سمان شونده، استفاده از یک حفره دسترسی در روکش برای دسترسی به پیچ اباتمنت می باشد. هدف این مطالعه بررسی میزان ریتشن روکش های دارای حفره دسترسی در پروتزهای متکی بر ایمپلنت سمان شونده بود.

مواد و روش ها: در این مطالعه آزمایشگاهی، ۶۰ روکش فلزی ریختگی (هر گروه ۳۰ عدد) شد، به گونه ای که گروه کنترل فاقد حفره دسترسی و گروه آزمایشی دارای حفره دسترسی باشد. سپس روکش ها توسط دستگاه پریتر سه بعدی Pro Dent ساخته شدند و پس از سمان کردن با سمان Temp Bond، نمونه ها برای اندازه گیری میزان ریتشن به دستگاه Universal Testing Machine متصل شدند. در نهایت داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS16 و به واسطه آزمون کولموگروو-اسمیرنوف برای سنجش نرمال بودن توزیع داده ها و آزمون تی جهت مقایسه دو گروه، مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها: میانگین ریتشن در روکش های معمولی $42/641 \pm 8/91067$ نیوتون و در روکش های دارای حفره دسترسی $40/876 \pm 7/76333$ نیوتون به دست آمد، که این تفاوت به لحاظ آماری معنی دار نبود ($P > 0/05$).

استنتاج: ریتشن روکش های متکی بر ایمپلنت سمان شونده با ایجاد حفره دسترسی در روکش تحت تاثیر قرار نمی گیرد. بنابراین می توان از مزایای فراوان روکش های متکی بر ایمپلنت سمان شونده به صورت توام با ویژگی بازیابی بهره برد.

واژه های کلیدی: ایمپلنت دندانی، ریتشن، سمان، پروتزهای متکی بر ایمپلنت سمان شونده

مقدمه

حفظ استخوان آلوئولار و پیشگیری از تحلیل بیش از حد آن به شمار می رود (۲). از طرفی نحوه اتصال رستوریشن به ایمپلنت از مهم ترین مسائلی است که بر میزان موفقیت

امروزه پروتزهای ثابت متکی بر ایمپلنت های دندانی روش موفق و قابل پیش بینی برای جایگزینی دندان های از دست رفته می باشند (۱)، که یکی از بهترین روش های

E-mail: dr.a.pakravan@gmail.com

مؤلف مسئول: حسین پاکروان - ساری: دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دانشکده دندانپزشکی

۱. استادیار، بخش پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. دستیار دندانپزشکی ترمیمی و زیبایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. دندانپزشک، رامسر، ایران

۴. استادیار، بخش جراحی فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۸/۲۹ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۴۰۱/۱۱/۱۲ تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۲/۱۸

این تکنیک موجب ترکیبی از مزیت سهولت استفاده از انواع سمان شونده و در عین حال ویژگی دسترسی مجدد در انواع پیچ شونده می شود، که همین امر فاکتور بسیار مهمی در ساخت پروتزهای متکی بر ایمپلنت به شمار می رود.

مواد و روش ها

در این مطالعه آزمایشگاهی یک اباتمنت ۶ میلی متری زاویه دار (Angulated) با زاویه ۱۵ درجه سیستم Branemark system, Noble biocare (ساخت سوئیس) به قطر ۴/۳ میلی متر همراه پیچ مربوط و آنالوگ آن تهیه شد (تصویر شماره ۱). سپس آنالوگ در یک بلوک رزینی تهیه شده با آکریل شفاف اتوپلمریزه مخصوص ساخت تری، با زاویه ۱۵ درجه و با استفاده از milling machine قرار داده شد، به گونه ای که اباتمنت ها عمودی قرار بگیرند تا بتوان نیروی کشش را در جهت محور طولی اباتمنت اعمال کرد (تصویر شماره ۲).

تصویر شماره ۱: اباتمنت (سمت چپ) و آنالوگ (سمت راست) سیستم Noble Biocare

تصویر شماره ۲: قرارگیری آنالوگ در آکریل شفاف

میزان موفقیت این درمان تأثیرگذار باشد (۱). در این نوع رستوریشن ها می توان به دو روش پیچ شونده (screw-retained) و سمان شونده (cement-retained)، تمهیدات ریتشن (retention) را برای روکش فراهم کرد که هر دوی این روش ها به لحاظ کلینیکی قابل قبول هستند و تفاوت عمده آن ها در قابلیت بازیابی (retrievability) و میزان سمان اضافی خارج شده (EEC) می باشد (۳). امروزه پروتزهای متکی بر ایمپلنت (ISP) سمان شونده به دلیل شباهت به روش های ساخت رستوریشن برای دندان های طبیعی، زیبایی بیش تر، تطابق مطلوب اکلوژالی، امکان تطابق غیرفعال، هزینه کم تر، سهولت در کار، احتمال کم تر شکستگی پرسن، بارگذاری تدریجی، کاهش تحلیل استخوان کرسنال و ایفای نقش به عنوان shock absorber، بیش تر مورد استفاده قرار می گیرند (۴). هم چنین بزرگ ترین عیبی که به آن ها وارد می شود، نبود یک میانگین قابل اعتماد برای ریتشن و دشوار بودن قابلیت بازیابی (retrievability) در مواقع لزوم می باشد، که این مساله با استفاده از سمان های موقت، تعبیه حفره دسترسی به پیچ (screw access channel) بر روی سطح اکلوژال، استفاده از پیچ (screw) لینگوالی کوچک جهت اتصال کراون به اباتمنت، ایجاد اسلات دسترسی مجدد (retrieval slot) در اینترفیس بین اباتمنت و پروتز و هم چنین استفاده از تمپلیت های وکیوم فرم، بهبود یافته است (۳). از دیگر معایب آن نیز می توان به احتمال بروز مشکلات ناشی از عدم توانایی در حذف سمان اضافی از مارجین ایمپلنت اشاره کرد که در ۸۰ درصد موارد به بیماری پرئودنتال شدید می انجامد (۴). لذا استحکام باند کششی سمان های موقت به کار رفته باید به اندازه ای باشد که حین فانکشن، در برابر نیروهای افقی و عمودی مقاومت نماید، اما به حدی ضعیف باشد تا در مواقع لزوم برداشتن پروتز را بدون آسیب رساندن به اباتمنت یا روکش فراهم کند (۲)، بنابراین هدف از مطالعه حاضر، بررسی اثر حفره دسترسی بر ریتشن پروتزهای ثابت متکی بر ایمپلنت سمان شونده است، که استفاده از

در مرحله بعد برای ساخت روکش‌ها، ابتدا به‌طور موقت حفره دسترسی اباتمنت توسط پوتی سیلیکونی پر شد و سپس روکش‌ها براساس مطالعه Da Rocha و همکاران (۵)، حجم نمونه در هر گروه ۳۰ روکش محاسبه شد (در دو گروه مختلف ساخته شدند؛ به گونه‌ای که گروه کنترل فاقد حفره دسترسی و گروه آزمایشی دارای حفره دسترسی باشد، ولی هر دو گروه دارای یک قلاب (Hook) بر روی سطح اکلوزال برای اتصال به دستگاه universal testing machine بودند. سپس بعد از قالبگیری و تهیه کست گچ، توسط اسکنر سه بعدی (Maestro 3D MDS 350-Italy) اسکن شدند و به‌واسطه نرم‌افزار (Exocad Dental 2015.03 Modern UI) به کامپیوتر انتقال یافتند.

$$n = \frac{(Z_{1-\alpha/2} + Z_{1-\beta})^2 (S_1^2 + S_2^2)}{(\mu_1 - \mu_2)^2}$$

S₁: انحراف معیار متغیر مورد مطالعه در گروه اول (مورد، مواجهه یافته یا مداخله)
S₂: انحراف معیار متغیر مورد مطالعه در گروه دوم (شاهد، غیرمواجهه یافته یا مقایسه)

μ₁: میانگین متغیر مورد مطالعه در گروه اول

μ₂: میانگین متغیر مورد مطالعه در گروه دوم

پس از این مرحله، کوپینگ‌ها برای دندان خلفی به گونه‌ای شکل داده شدند که دارای سطح اکلوزال باشند و روکش‌ها با ضخامت ۰/۳ میلی‌متر و ضخامت سمان (Cement Gap) ۰/۲۵ میکرومتر و دارای قلاب بر روی سطح اکلوزال طراحی شدند. برای روکش‌های گروه آزمایش نیز حفره دسترسی تعبیه شد. سپس این دیزاین به دستگاه پرینتر سه بعدی Pro Dent انتقال یافت و روکش‌ها ساخته شدند.

در قدم بعد جهت اعمال نیروی کششی (Tensile) در راستای محور طولی تمام نمونه‌ها قبل از شروع مراحل ریختگی، مجدداً نمونه‌ها روی میزک سوریور قرار گرفتند و بررسی شدند. سپس Investing با اینوسمنت‌های

فسفات باند و مراحل کستینگ فریم با آلیاژ بیس متال نیکل - کروم انجام شد.

تعداد انجام عملیات بررسی ریتشن طبق نتایج مقالات مشابه براساس محاسبات آماری ۶۰ بار در نظر گرفته شد (۷،۶). هم‌چنین مطالعات نشان داده‌اند که اگر سمان از داخل روکش به درستی حذف شود و روکش‌ها به‌طور کامل آماده و تمیز گردند، به‌عنوان عامل مخدوش‌کننده در نظر گرفته نمی‌شود و سمان کردن مجدد آن‌ها روی ریتشن سمان تأثیری ندارد (۸)، بنابراین از هر نمونه ۶ بار استفاده شد. به این صورت که پس از خارج کردن قسمت اصلی سمان باقی‌مانده به‌وسیله سوند، روکش‌ها به مدت ۲۰ دقیقه در دستگاه اولتراسونیک حاوی محلول پاک‌کننده سمان قرار گرفتند و پس از آن به مدت ۵ دقیقه با آب مقطر شسته شدند و سطح اباتمنت و کراون ریختگی، هر بار قبل از سمان شدن با استفاده از الکل تمیز شدند (۹).

در مرحله بعد، برای پر کردن حفره دسترسی اباتمنت از گوتا و برای پر کردن حفره دسترسی روکش از کامپوزیت استفاده شد و پس از آن نمونه‌ها با استفاده از سمان تمپ باند، سمان شدند. به این صورت که روکش‌ها به مدت ۵ دقیقه تحت فشار انگشت بر روی اباتمنت نشاندند، سپس به مدت ۵ دقیقه تحت نیروی ۵ کیلوگرم در static load machine قرار گرفتند (۶). پس از این مرحله، سمان اضافی با استفاده از سوند برداشته شد و نمونه‌ها قبل از تست برای بازسازی شرایط دهانی و ست شدن نهایی به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور الکتریکی و در دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد و رطوبت ۱۰۰ درصد قرار گرفتند (۹).

در نهایت هر نمونه پس از آماده‌سازی به دستگاه universal testing machine متصل شد تا نیروی کششی معادل ۵ mm/min بر روی آن‌ها اعمال شود. سپس نیرویی که در آن شکست باند اتفاق افتاد به نیوتون ثبت شد و داده‌های حاصل از آن با استفاده از SPSS ورژن ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار

گرفت. هم چنین از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای سنجش نرمال بودن توزیع داده ها و از آزمون تی، جهت مقایسه دو گروه نیز استفاده شد.

تصویر شماره ۳: نمونه های ساخته شده. فاقد حفره دسترسی (راست) - دارای حفره دسترسی (چپ)

تصویر شماره ۴: نمونه ای که به دستگاه Universal Testing Machine متصل شده است

یافته ها و بحث

در مطالعه حاضر نشان داده شد که میانگین نیروی استحکام باند کششی در روکش های فاقد حفره دسترسی $42/641 \pm 8/91067$ نیوتون و در روکش های دارای حفره

دسترسی $40/876 \pm 7/76333$ نیوتون بود، که در هر دو گروه این تفاوت به لحاظ آماری معنادار نبود ($P=0/394$). در همین راستا مطالعه Da Rocha و همکاران نیز یافته های مشابهی را گزارش کردند، ولی از آنجایی که Da Rocha برخلاف مطالعه حاضر از سمان رزینی استفاده کرده بود، میانگین اعداد باند سمان، بیش تر گزارش شد (۵)؛ این در حالی است که ما در این مطالعه از سمان موقت (temp-bond) استفاده کرده بودیم که باند ضعیف تری دارد و با اعمال نیروی کم تری شکسته می شود. از طرفی دیگر Naik و همکاران گزارش کردند که وجود حفره دسترسی به پیچ (SAC) در کران ریتختگی می تواند کاهش ریتشن ناشی از tapering ۲۲ درجه ای دیواره های باکالی اباتمنت را جبران کند (۱۱). همچنین آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد که داده ها به تفکیک دو گروه (جدول شماره ۱)، از توزیع نرمالی برخوردار بودند ($P>0/05$).

در حالت کلی عوامل مختلفی در میزان ریتشن رستوریشن های سمان شونده نقش دارند که تحت سه زیر مجموعه از عوامل مرتبط با اباتمنت، عوامل مرتبط با پروتز و عوامل مرتبط با سمان طبقه بندی می شود (۱۲). با توجه به روش های بازیابی (retrievability)، طراحی ترکیبی در پروتزهای پیچ شونده منجر به ایجاد پروتزهای سمان شونده گردید (۱۳). استفاده از این تکنیک، راحتی و زیبایی و در واقع همه مزایای یک پروتز متکی بر ایمپلنت سمان شونده را توأم با مشخصه ارزنده پروتز متکی بر ایمپلنت پیچ شونده، دارا می باشد که همین امر فرآیند بازیابی را تسهیل می کند. این روش مزایای متعددی دارد و به این دلیل که نیاز به ساخت مجدد اجزای از دست رفته و یا آسیب دیده را در صورت بروز مشکل برطرف می نماید، به لحاظ اقتصادی نیز به صرفه تر است.

جدول شماره ۱: مقایسه میزان نیروی استحکام باند کششی در روکش های گروه کنترل و روکش های واجد حفره دسترسی

نوع روکش	تعداد نمونه	میانگین نیروی وارد شده	میان نه نیروی وارد شده	انحراف معیار	مینیم نیروی وارد شده	ماکزیم نیروی وارد شده	سطح معنی داری
دارای حفره دسترسی	۳۰	۴۰/۸۷۶	۴۰/۹۰۵	۸/۹۱۰۶۷	۲۰/۰۷	۶۰/۴۷	۰/۰۶۴
فاقد حفره دسترسی	۳۰	۴۲/۶۴۱	۴۱/۷۵	۷/۷۶۳۳۳	۱۸/۶۹	۵۷/۴۰	۰/۲

۴- هم چنین تست کشش تنها در یک جهت بررسی شد در حالی که درون محیط دهان، نیروها از جهات مختلفی وارد می شوند.

لذا با توجه به محدودیت های ذکر شده، مطالعات بیش تری برای بررسی رفتار بیومکانیکال این طراحی در شرایط کلینیکی مورد نیاز است. هم چنین سمان های مختلف میزان ریتشن متفاوتی دارند که توصیه می شود در مطالعات آینده از سمان های متنوع تری از جمله سمان های رزینی، گلس آینومر و یا کامپومری استفاده شود. طی بررسی روش های گوناگونی که برای اصلاح و بازبایی روکش های متکی بر ایمپلنت سمان شونده انجام شده است، تکنیک ایجاد حفره دسترسی در سطح روکش، روشی معقول و کاربردی می باشد. از آنجایی که با استفاده از این روش تأثیری در میزان ریتشن روکش ها ایجاد نشده است؛ بنابراین می توان از مزایای فراوان روکش های متکی بر ایمپلنت سمان شونده به صورت توام با ویژگی بازبایی بهره برد.

سپاسگزاری

این مقاله مشتق از پایان نامه درجه دکتری عمومی دندانپزشکی خانم گلناز حدیدی به شماره ۱۳۹۴۱۶ می باشد و با کد اخلاق IR.MAZUMS.REC.95.2391 به ثبت رسیده است.

مزیت دیگر این طراحی، قابلیت برداشت اضافات سمان با خارج کردن عمده روکش می باشد که از بسیاری از مشکلات متعاقب از باقی ماندن اضافات سمان در بافت های اطراف ایمپلنت، اجتناب می کند. استفاده از کامپوزیت هم رنگ با پرسن روکش، در زیبایی و یا درخواست های بیمار خللی ایجاد نمی کند، ولی در صورت نبود وجود فاصله اینتراکلوزال کافی در فک بیمار، به دلیل کاهش طول ابامنت و در نتیجه کم شدن میزان ریتشن روکش، استفاده از پیچ برای افزایش میزان ریتشن به کار می رود و از کترا اندیکاسیون های استفاده از این تکنیک می باشد (۱۳).

با این حال مطالعه حاضر با محدودیت هایی همراه بود که در ادامه ذکر شده است:

۱- نمونه ها به شکل ریختگی های معمول که در کلینیکی از آن ها استفاده می شوند، نبودند و برای آن که بتوان آن ها را درون دستگاه اینسترون قرار داد، دارای قلاب بودند.

۲- نمونه ها به صورت کستینگ فلزی بوده و سطح آن با پرسن و نیر پوشانده نشده بود، که برای استفاده از این طراحی در بالین، نیازمند پوشش کامل پرسنی برای جلوگیری از شکست در سطح آن می باشیم.

۳- مطالعه به صورت خارج دهانی و روی مدل انجام گرفته است و اثر گذر زمان (Aging) و بارگذاری چرخه ای (Cyclic Loading) روی این نمونه ها بررسی نشده است.

References

1. Arora Jr K, Kaur II N, Kaur III G, Garg IV U. Knowledge, Awareness, and Attitude in Using Dental Implants as an Option in Replacing Missing Teeth Among Dental Patients: Survey-Based Research in a Dental Teaching Hospital in Derabassi, Punjab. Cureus 2022; 14(7): e27127.
2. Bajoghli F, Fallah A, Sirous Sh. Evaluation of Effect of Screw Access Cavity Filling Material and Cement on Retention of Implant Cemented Crowns. J Isfahan Dent Sch 2019; 15(1): 26-36 (Persian).
3. Davoudi A, Rismanchian M. Effects of modifying implant screw access channels on the amount of extruded excess cement and retention of cement-retained implant-supported dental prostheses: A systematic review. J Prosthet Dent; 121(1): 52-58.

4. Afshari A, Mosaddad SA, Alam M, Abbasi K, Darestani MN. Biomaterials and Biological Parameters for Fixed-Prosthetic Implant-Supported Restorations: A Review Study. *Advances in Materials Science and Engineering* 2022; 2022: 2638166.
5. da Rocha PVB, Freitas MA, da Cunha TdMA. Influence of screw access on the retention of cement-retained implant prostheses. *J Prosthet Dent* 2013; 109(4): 264-268.
6. Ramp MH, Dixon DL, Ramp LC, Breeding LC, Barber LL. Tensile bond strengths of provisional luting agents used with an implant system. *J Prosthet Dent* 1999; 81(5): 510-514.
7. Kim Y, Yamashita J, Shotwell JL, Chong K-H, Wang H-L. The comparison of provisional luting agents and abutment surface roughness on the retention of provisional implant-supported crowns. *J Prosthet Dent* 2006; 95(6): 450-455.
8. Koka S, Ewoldsen NO, Dana CL, Beatty MW. The effect of cementing agent and technique on the retention of a CeraOne gold cylinder: a pilot study. *Implant Dent* 1995; 4(1): 32-39.
9. Bernal G, Okamura M, Munoz CA. The effects of abutment taper ,length and cement type on resistance to dislodgement of cement-retained, implant-supported restorations. *J Prosthodont* 2003; 12(2): 111-115.
10. Naik S, Tredwin CJ, Nesbit M, Setchell DJ, Moles DR. The effect of engaging the screw access channel of an implant abutment with a cement-retained restoration. *J Prosthodont* 2009; 18(3): 245-248.
11. Shayegh S, Salari A M, Ayoubi M, Younesi F. Effect of three types of temporary luting agents and abutment surface sandblasting on retentive strength of Implant Supported fixed prosthesis. *J Iran Dent Assoc* 2015; 27(1): 58-64 (Persian).
12. Malpartida-Carrillo V, Tinedo-Lopez PL, Ortiz-Culca F, Guerrero ME, Amaya-Pajares SP. Techniques for retrievability and for registering screw access holes in cement-retained implant-supported prostheses: A scoping review of the literature. *J Prosthet Dent* 2020; 123(3): 427-433.
13. Rajan M, Gunaseelan R. Fabrication of a cement-and screw-retained implant prosthesis. *J Prosthet Dent* 2004; 92(6): 578-580.